

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DKZU-0401-JF-41/2009

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.06.09.

nr. 3422 podpis. Borusewicz

PEŁNIAŁA
Główny Urząd Senacki
wpłynęło dn. 17.06.09. za
nr. 4321 podpis. Maruda

Warszawa, 2009-06-15

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Panie Marszałku

Odpowiadając na oświadczenie (znak: BPS/DSK-043-1740/09) złożone przez Senatora RP Władysława Ortyła podczas 34 posiedzenia Senatu RP w dniu 28 maja 2009 r. w sprawie reformy szkolnictwa zawodowego uprzejmie wyjaśniam.

Dążeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej jest, aby w modelu docelowym szkoła zawodowa była szkołą pozytywnego wyboru, innowacyjnej wiedzy, umiejętności i kompetencji, do czego zachęcają: *Program Edukacja i Szkolenie 2010*, który został przyjęty przez Ministrów Edukacji oraz Komisję Europejską w 2002 roku oraz zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z 14 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie. Istotą tego zalecenia jest utworzenie wspólnych ram odniesienia, które będą służyć jako mechanizm porównywania między różnymi systemami kwalifikacji i ich poziomami, zarówno w kształceniu ogólnym i wyższym, jak i kształceniu i szkoleniu zawodowym. Dzięki temu poprawi się przejrzystość, porównywalność i możliwość przenoszenia kwalifikacji obywateli, uzyskanych zgodnie z praktykami stosowanymi w poszczególnych państwach członkowskich UE. Każdy poziom kwalifikacji zasadniczo powinien być możliwy do osiągnięcia z wykorzystaniem różnych ścieżek kształcenia.

Pragnę podkreślić, iż koncepcja zmian systemie edukacji, w tym planowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmiany programowe i organizacyjne dotyczące szkolnictwa zawodowego, zostały ogólnie zarysowane w dokumencie „*Reforma*

programowa. Opis zmian potrzebnych w systemie edukacji. Projekt do konsultacji. MEN, Warszawa, kwiecień 2008". Dokument ten stanowi punkt wyjścia do dyskusji i konsultacji mających na celu wypracowanie jak najkorzystniejszych dla kształcenia zawodowego rozwiązań, przede wszystkim dla osób, które będą uczestnikami tego procesu, ale także dla rynku pracy i szeroko rozumianych pracodawców. Rozpoczęcie tego etapu reformy jest planowane, zgodnie z kalendarzem wdrażania zmian programowych, od roku szkolnego 2012/2013. Etap ten poprzedza wprowadzanie zmian w szkołach podstawowych i gimnazjach od roku szkolnego 2009/2010. Jediną zmianą, którą można uznać już za przesadzoną, jest nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego, która dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych stanowić będzie spójną całość. Dobre wykształcenie ogólne nie tylko wspomaga wykonywanie wyuczonego zawodu, ale także stanowi bazę do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ewentualnej ich zmiany, zatem dla zasadniczych szkół zawodowych przyjęto taki sam katalog przedmiotów ogólnokształcących, jak dla liceum ogólnokształcącego i technikum, jednakże bez możliwości ich realizowania w zakresie rozszerzonym oraz z wyłączeniem drugiego języka obcego, natomiast dla języka polskiego i matematyki określono w przypadku zasadniczych szkół zawodowych odrębne wymagania.

Edukacja w szkole ponadgimnazjalnej, w tym również zasadniczej szkoły zawodowej, będzie zamykała rozpoczęty w gimnazjum cykl kształcenia ogólnego, który zapewni wszystkim uczniom solidne podstawy wykształcenia ogólnego. Kształcenie w zasadniczej szkole zawodowej będzie nawiązywać do obecnego modelu, co oznacza m. in., iż kształcenie praktyczne powinno obejmować nie mniej niż 60 % godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych – Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.). Jest to zatem pewne minimum czasu potrzebne na kształtowanie umiejętności praktycznych (manualnych), których opanowanie i utrwalenie wymaga wielu czasochłonnych ćwiczeń i treningów. Na chwilę obecną nie ma jednak definitywnych rozstrzygnięć, jak będzie ostatecznie wyglądał model kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej.

Powodzenie na rynku pracy nie zależy głównie od posiadania kwalifikacji ściśle zawodowych, ale w dużej mierze od posiadania dodatkowych kompetencji i umiejętności, w tym kompetencji matematycznych, informatycznych, sprawnego posługiwania się językiem polskim i językiem obcym, rozumienia, porządkowania, oceniania wartości i znaczenia informacji oraz ich wykorzystywania w działaniu przez tworzenie informacji w języku właściwym dla danej dyscypliny, wyciągania wniosków, planowania, przewidywania

skutków, w tym umiejętności rozwiązywania problemów, po oczekiwane przez pracodawców cechy osobowościowe tj. aktywną postawę wobec otoczenia, samodzielne uczenie się i podejmowanie zadań oraz przestrzeganie reguł życia społecznego. Współczesny rynek pracy, a w szczególności pracodawcy reprezentujący „nowe” sektory tego rynku oczekują, że elastyczny system szkolnictwa zawodowego będzie dostarczał absolwentów łatwo poddających się szkoleniu, o szerszych raczej niż węższych zakresach umiejętności, które nie zestarzeją się wraz ze zmianami technologicznymi, czy zmianami struktury przemysłowej. Ludzie ci powinni posiadać zdolność do samodzielnej pracy, do formułowania ocen krytycznych, do rozwiązywania konfliktów, powinni być zdolni do pracy zespołowej oraz być osobami kompetentnymi społecznie i moralnie. Dlatego też przygotowywana reforma programowa zakłada m.in. wzmocnienie kształcenia ogólnego w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

Dopełnieniem tak pojętego kształcenia ogólnego jest modernizacja kształcenia zawodowego polegająca m.in. na takich zmianach organizacyjno-programowych, które doprowadzą do zaangażowania pracodawców w kształcenie przyszłych pracowników, szczególnie w sektorach poddanych szybkim zmianom technologicznym lub zmianom w organizacji produkcji i usług, a tym samym do trwałego zbliżenia edukacji i rynku pracy. Zatem celem zmian programowych jest integracja obu torów kształcenia – zawodowego i ogólnego oraz spowodowanie rzetelnego, praktycznego przygotowania uczniów do radzenia sobie w szybko zmieniającym się społeczeństwie i gospodarce.

Zmiany w kształceniu zawodowym muszą być przygotowane szczególnie starannie, z uwzględnieniem opinii reprezentatywnych środowisk oraz w korelacji z treściami kształcenia ogólnego. Aktualnie Ministerstwo Edukacji Narodowej, przy współudziale powołanego w czerwcu 2008 r. Zespołu opiniodawczo-doradczego do spraw kształcenia zawodowego, zintensyfikowało działania zmierzające do wypracowania do końca 2009 roku koncepcji zmian w systemie kształcenia zawodowego. W skład Zespołu weszli przedstawiciele ministrów właściwych dla zawodów, jak również organizacji pracodawców i organizacji branżowych, w tym przedstawiciele rzemiosła, a także przedstawiciele związków zawodowych oraz środowisk samorządowych, oświatowych i naukowych. Jest to zatem reprezentatywne forum konsultacyjne, doradcze i dyskusyjne, które ma realny wpływ na kształt i zakres planowanych zmian w systemie kształcenia zawodowego. Należy przy tym zaznaczyć, że Zespół opiniodawczo-doradczy, w którego dotychczasowych spotkaniach zawsze uczestniczył przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego oraz przedstawiciele

innych organizacji zrzeszających pracodawców, nie zakończył jeszcze prac, zatem nie zostały jeszcze opracowane ostateczne założenia reformy programowej kształcenia zawodowego – wszystkie przekazywane w związku z pracami nad reformą materiały mają charakter projektów.

Pragnę także poinformować, iż jedno z posiedzeń Zespołu opiniodawczo-doradczego odbyło się w siedzibie Związku Rzemiosła Polskiego. Na wniosek rzemiosła zwołano również posiedzenie zespołu do spraw usług publicznych Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, którego tematem było kształcenie zawodowe na poziomie szkół ponadgimnazjalnych. Podczas posiedzenia Ministerstwo Edukacji Narodowej szczegółowo omówiło kierunki zmian w kształceniu zawodowym, w tym kwestie związane z kształceniem modułowym. Związek Rzemiosła Polskiego został poproszony także o przygotowanie materiału dotyczącego „Skutecznych mechanizmów zachęcających pracodawców do włączania się w proces planowania, realizacji i walidacji kwalifikacji zawodowych”, z uwzględnieniem problemów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników. Docelowo materiał ten zostanie włączony do całościowej ekspertyzy, która będzie przedmiotem dyskusji podczas spotkania Zespołu opiniodawczo-doradczego do spraw kształcenia zawodowego w dniu 2 lipca br.

Z powołaniem
w/z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Zbigniew Witkowski